

Pablo Corintocjārārē ape pūrī ojanemo'que ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojanopā nise ni'i

Pablo nimu'tārī pūrī Corintocjārārē ojāca be'ro Éfesoputa tojacā'cu niwī yujupu. Topu nīgū, Corintopure ña'arō wa'a'que quetire miiejacārā niwā. Tere tu'ogu, Pablo na tiropu maata wa'asī'rīcu niwī. Tojo wa'asī'rīmigū, wa'aticu niwī. Macedonia di'ta pe'e wa'acu niwī. Tojo weegu a'ti pūrīrē Macedonia di'tapu nīgū, ojacu niwī. Tito wāmetigu a'ti pūrīrē miacu niwī. Tojo nicā āpērā cūrē ba'patiwā'cācārā niwā.

Pablo narē a'tere ojacu niwī. Jesucristo ye quetire werecusiagu cū ña'arō yu'rūserē ojacu niwī. Tojo nicā pajasecūorārē niyeru sērībosasere ojacu niwī. Apeye, cū bu'esere ī'atu'tirā ye cjasere ojacu niwī.

Pablo Corintocjārārē oja'que ni'i

¹ Yu'u Pablo, Timoteo me'rā musārē añuduti'i. Ō'acū haronojōta Jesucristo yu'ure cū ye quetire weredutigu cūucu niwī. Yu'u a'ti pūrīrē musārē Ō'acū yarā Corintopu nirārē oja'a. Tojo nicā nipe'tirā Ō'acū yarā Acaya di'tapu nirārē oja'a.

² Musārē Ō'acū marī pacu, tojo nicā Jesucristo marī wiogu añurō weeato. Tojo nicā musārē ejerisājācā weeato.

Pablo cū pi'etise queti ni'i

³ Ō'acū marī wiogu Jesucristo pacure e'catise o'orā. Cūta marīrē pajaña'mi. Marīrē wācūtutuacā weenu'cūmi. ⁴ Pi'etisetirinucū Ō'acū marīrē wācūtutuacā weemi. Tojo weerā marī quē'rā pi'etirārē wācūtutuacā weemasī'i. Marīrē Ō'acū wācūtutuacā wee'caronojōta narē weemasī'i. ⁵ Jesucristo yere wererā, pi'etino'o.

Cristo pūrõ pi'eti'quere pi'etitamu'u. Cũ me'rãta, cũ weetamuse me'rã nemorõ wãcũtutu'a. ⁶ Ûsã pi'etirã, m̄sãrẽ wãcũtutuacã ñarã, m̄sã yu'r̄uweticã ñarã, tojo pi'eti'i. Õ'acũ ñsãrẽ wãcũtutuasere o'omi. Tojo weerã ñsã quẽ'rã m̄sãrẽ wãcũtutuacã wee'e. Ûsã pi'etironojõ pi'etirãsa'a. Tojo wa'acã, Õ'acũ m̄sãrẽ wãcũtutuacã weegusami. ⁷ Ûsã weronojõ pi'eticã, Õ'acũ m̄sãrẽ wãcũtutuacã weegusami. Tojo weerã ñsã m̄sã añurõ weeatjere masiyutoja'a.

⁸ Acawererã, ñsãrẽ Asiapu wa'a'quere masĩcã ñasa'a. Ûsã topure uputu waro pi'etiwu. A'tiro wãcũmiwũ: “Ne põtẽosome. Wẽrĩrãsa'a”, nimiwũ. ⁹ “Ûsãrẽ wẽjẽcõ'arãsama”, ni wãcũmiwũ. Ûsã ne tutuatiwu. Tojo wa'a'que añu niwũ. Te me'rã a'tiro wãcũwũ. “Ûsã basu ne weetamumasĩtisa'a. Õ'acũ ni'cũta ñsãrẽ weetamumasĩmi”, ni wãcũwũ. Cũta wẽri'cãrãp̄ure masõgũ nimi. ¹⁰ “Õ'acũ ñsãrẽ na wẽjẽbo'cãrãrẽ yu'r̄uowĩ. Ni'cãrõacãrẽ yu'r̄uonu'cũcã'mi. Be'ropu quẽ'rãrẽ ñsãrẽ yu'r̄uonu'cũcũsami”, ni ñjõpeo'o. ¹¹ Õ'acũrẽ m̄sã ñsãrẽ sẽrĩbosanu'cũcã, tojo weegusami. Pãjãrã ñsãrẽ sẽrĩbosacã, Õ'acũ añurõ ñsãrẽ weetamugũsami. Cũ tojo weecã ñ'arã, pãjãrã e'catise o'orãsama.

Pablo Corintopu wa'asĩ'rĩmi'que ni'i

¹² Apeyere ñsã pūrõ e'cati'i. Ûsã a'ti nucũcãp̄ure weesooro marĩrõ añurõ weesetiwu. M̄sã wa'teropu quẽ'rãrẽ tojota weewu. Tojo weerã ñsã bu'iri marĩrã añurõ tu'õña'a. Ûsã basu ñsã masĩse me'rã weetiwu. Õ'acũ weetamuse me'rã weewu. ¹³ M̄sãrẽ ojarã, tu'ota basiose dia'cũrẽ oja'a. M̄sã tere añurõ masĩcã ña'a. ¹⁴ Cã'rõ masĩtoja'a, masĩrã pe'e. M̄sã añurõ masĩpe'orã, marĩ wioḡu Jesú apaturi a'ticã, “Ûsãrẽ diacjũta nipã”,

nirāsa'a. Ūsā mūsārē “Añurō weesetima” nírōnojōta mūsā quē'rā ūsārē añurō wācūrāsa'a.

¹⁵⁻¹⁶ “Tojo añurō wa'arosa'a” ni wācūgū, Macedo-niapu wa'agu, mūsā tiropu ī'amu'tāgū wa'asī'rīmiwū. “Be'ro ī'amajāmitojatiguti tja”, nimiwū. Puati mūsā tiropu ī'agū wa'asī'rīmiwū. Mūsā e'caticā uagu, tojo weesī'rīmiwū. “Yu'u tojo weecā, Judea di'tapu wa'atjere weetamurāsama” ni wācūgū, tojo weesī'rīmiwū. ¹⁷ Yu'u topu wa'aticā ī'arā, “Wiopesase marīrō weema'acā'pī”, ħniti? “Cū no'o uaro weema'agūnojō nimi”, ħnisari? “Wa'aguti' nī'cu nimigū, a'titiapī”, ħniti? “Na'irō ducayumūjāsami”, ħni wācūti? ¹⁸ Niwe'e. Ō'acū ūsā weesere “Diacjūta ni'ī”, nisami. Tojo weerā ūsā ne ni'cāti no'o uaro ducayu, ucūma'awe'e. ¹⁹ Ūsā Jesucristo Ō'acū macū ucū'caronojōta ucū'u. Cū ne ni'cāti “Weeguti, weesome”, niticu niwī. Nipe'tise cū “Weeguti” nī'caronojōta weemi. Ūsā i'tiarā, Silvano, Timoteo, yu'u, cū ye quetire mūsārē bu'ewu. Nipe'tise cū ucūse diacjū ni'ī. ²⁰ A'tiro ni'ī. Ō'acū toduporopure masārē “Añurō weeguti”, nicu niwī. Nipe'tise cū tojo nī'que Jesucristo cū a'tise me'rā, cū wērī'que me'rā queoro wa'awu. Tojo wa'acā ī'arā, marī Ō'acūrē “Tojota ni'ī”, ni e'catipeo'o.

²¹ Ō'acūta marīrē Cristore ējōpeonu'cūcā weemi. Cūta marīrē cū yarā wa'adutigū besecu niwī. ²² Marīrē cū yarā wa'acā weecu niwī. Cū yarā ni'ī nisere ī'osi'rīgū Espiritu Santure o'ócū niwī. Espiritu Santu marī me'rā nīgū, cūta Ō'acū marīrē yu'ruoatjere masīcā weemi.

²³ Yu'u Corintopure wa'asī'rīmīgū, wa'atiwū. Ō'acū yu'u tojo wee'quere masīsami. Yu'u mūsārē tu'tibosa'a nīgū, ma'īgū wa'atiwū. ²⁴ Mūsā ējōpeosere “A'tiro pe'e ua'a”, nigū mejēta we'e. Mūsā añurō ējōpeo'o. Mūsārē añurō e'catise me'rā nisetiato nīgū tojo weetamusī'rī'ī.

2

¹ Yũ'u toduporopure musārē bɔjaweticā weewũ. Tojo weegu apaturi tja musārē bɔjaweticā weesĩrĩtigu, wa'atiwũ. ² Yũ'u musārē bɔjaweticā weecā, ¿noa yũ'ure e'caticā weebosari? Musā dia'cũ yũ'ure tojo wee'e. Musā bɔjaweticā, basiotibosa'a. ³ Tojo weegu yũ'u musārē ojawũ. Yũ'u topũ wa'acā, e'caticā weeboronojō o'orā, yũ'ure bɔjaweticā weebopā. Yũ'u a'tiro tũ'oña'a. Yũ'u e'caticā, musā quē'rā e'catibopā. ⁴ Yũ'u ojamũ'tāca pũrĩrē ojagu, pũrō wācũque'ti, utiwũ. Musārē bɔjawetiato nĩgũ mejēta ojawũ. Yũ'u musārē ma'iyũ'rũ'u. Musārē tere masĩdutigu ojawũ.

Ña'arō wee'cure acobojuduti'que ni'i

⁵ Ni'cũ ña'arō weeri masũ marĩrē bɔjaweticā weecu niwĩ. Yũ'u dia'cũrē tojo weetiwi. Musā quē'rā mejārōta weeno'cārā niwũ. Marĩ nipe'tirā tojo weeno'cārā niwũ, weeno'rā pe'e. Yũ'u a'tere tojo ucũgũ, upũtu waro nibutiagu mejēta wee'e. ⁶ Musā pājārā ña'arō weeri masũrē bul'iri da'retoja'a. ⁷ Tojo weerā ni'cārōacā musā cũrē acobojoya. Cũrē wācũtutuacā weeya. Tojo weeticā, cũ bɔjawetiyũ'rũabosami. ⁸ Tojo weegu musārē cũrē ma'iduti'i tja. ⁹ Yũ'u musārē toduporopure ojawũ. “¿Te yũ'u duti'quere queorota weemitina?” ni masĩsĩ'rĩgũ ojawũ. ¹⁰ Musā no'o ña'arō weegure acobojocā, yũ'u quē'rā cũrē acobojo'o. Yũ'ure ña'arō weetiwi. Musā pe'ere ña'arō weewĩ. Yũ'ure ña'arō weetimicā, cũrē acobojo'o. Musārē ma'ĩgũ, tojo wee'e. Jesucristo yũ'ure “Cũrē diacjũta acobojomi”, ni ĩ'asami. ¹¹ Marĩ cũrē acobojoiticā, wātĩ cũrē ña'arō bɔjawetiyũ'rũcā weebosami. Jesucristo yere du'ucā'bosami. Marĩ wātĩ weewuasere añurō masĩ'i.

Pablo Troapu wācũque'ti'que ni'i

¹² Yũ'ũ Troa wãmetiri macãpũ Cristo ye quetire bu'egũ etagũ, a'tiro bocaejawũ. Jesucristo marĩ wiogũ pãjãrãrẽ cũ ye quetire tu'osĩ'ricã weecũ niwĩ. ¹³ Tojo nimicã, yũ'ũ Tito marĩ acaweregure bocatigũ, pũrõ wãcũque'tiwũ. Tojo weegũ narẽ we'eriti, wa'a wa'awũ Macedonia di'tapũ.

Jesucristo me'rã marĩ añurõ weemasĩ'i nise ni'i

¹⁴ Yũ'ũ wãcũque'timigũ, Õ'acũrẽ e'catise o'o'o. Cũ marĩrẽ añurõ weenu'cũcã weemi. Marĩ Cristo yarã nicã, tojo weemi. Marĩ Cristo ye queti werese me'rã masãrẽ cũrẽ masĩcã weemi. Cũrẽ masise Ƴ'mũtise weronojõ nipe'tiropũ se'sa'a. ¹⁵ Marĩ Jesucristo ye quetire wererã, Ƴ'mũtise weronojõ nisa'a. A'tiro ni'i. Masã Õ'acũrẽ e'catise o'ocã, ope weronojõ bajuse me'rã buemorõcã, tu'sasami. A'tere weronojõ marĩ cũ ye quetire werecã i'agũ, tu'sasami. Te queti nipe'tirã cũ yũ'ruo'cãrãrẽ se'sa wa'a'a. Tojo nicã cũ yũ'ruono'ña marĩrã pecame'epũ wa'ajã quẽ'rã te ucũsere tu'ose'sa wa'ama. ¹⁶ Yũ'ruono'tirã Jesucristo ye quetire wererãrẽ i'arã, cũrẽ ãjõpeotirã “Pecame'epũ wa'arãsa'a” nĩrã weronojõ tu'oña'sama. Õ'acũ yũ'ruono'cãrã pe'e Jesucristo ye quetire wererãrẽ i'arã, cũrẽ ãjõpeorã “Marĩ Jesucristo me'rã ninu'cũcã'rãsa'a”, ni wãcũsama. Ne ni'cũ cũ se'saro te quetire weremasĩtimi. Õ'acũ weetamurõ me'rã pe'e weremasĩmi. ¹⁷ Pãjãrã a'tiro weema. Õ'acũ ye quetire wérérã, wapata'ase dia'cũrẽ wãcũma. Ûsã na weronojõ weewe'e. Õ'acũ o'ó'cãrã Cristore da'racoterã ni'i. Tojo weerã Õ'acũ i'orõpũre cũ ye quetire queoro were'e.

3

Õ'acũ “Masã wiogũ nigũti” niyu'que ni'i

¹ Ûsã “Õ'acũ ye quetire queoro were'e” nĩrã, ùsã basu añurõ ucũrã mejẽta wee'e. Æpẽrã tojo weewuasama. Na

basu añurõ ucūsama. Āpērārē a'tiro nisama: “Ūsārē papera ojabosaya”, nisama. “Ā'rā añurõ weerá nima”, ni apobosadutisama. “Ūsā tojo weecā, ‘Añurā nima’, ni ĩ'arāsama” nírā, tojo weedutisama. ¿Mūsā na weese-tironojõ ũati? Ūsā mūsārē “Añurā ni'i, tojo weerā ũsārē papera apobosaya”, nirá mejēta wee'e. ² Mūsā Jesucristore ējõpeo'lo. Tojo weese me'rā ũsā mūsārē queoro bu'e'quere ĩ'o'lo. Tojo weerā āpērā ojabosaca pūrīrē ũawe'e. Ūsā mūsārē “Ti pūrī weronojõ nima”, ni ejeripõ'rāti'i. A'tiro ni'i. Nipe'tirā mūsārē ĩ'arā, masīsama. “Na narē diacjūta werepā”, nisama. ³ Mūsārē Cristo masārē yu'rũomi nisere werewũ. Tere ējõpeocā, Cristo mūsārē añurõ weewī. Cũ mūsārē tojo weesere āpērā quē'rārē masīcā ũami. Tere masīdutigu, papera pūrīpũ ojacjũ me'rā ojaticũ niwī. Tojo nicā todũporopũ Ō'acũ catinu'cũgũ ũtāpjīpũ oja'caronojõta weeticũ niwī. A'tiro pe'le weecũ niwī. Espíritu Santu tutuaro me'rā mūsā wācūsere dũcayucũ niwī. Te me'rā Cristo mūsārē añurõ weesere ĩ'omi.

⁴ Ūsā Ō'acūrē ējõpeorā, a'tiro nímasī'i. Ūsā weresere tu'lo ējõpeo'quere “Diacjūta ni'i”, nímasī'i. Cristo weetamuse me'rā ũsā tojo nímasī'i. ⁵ “Ūsā se'saro Ō'acũ yere weremasī'i”, nirá mejēta wee'e. Nipe'tise ũsā weesere Ō'acũ weetamuse me'rā pe'le wee'e. ⁶ Ō'acūta “Masā me'rā apoguti” ní'quere ũsārē werecā weewī. Cũ ní'que a'tiro ni'i: “Yu'ũ na wiogũ nigūti. Na pe'le yarā nirāsama.” Ō'acũ tojo ní'que Moisé dutise oja'quere yu'tise weronojõ niwe'e. Espíritu Santu masārē Ō'acũ ũaro weecā weemasīmi. “Moisé dutise oja'quere yu'tirāti”, ní'cārā pe'ere ne basiowe'e. Na bu'iritirā pecame'epũ wa'abopā. Espíritu Santu pe'le marīrē catinu'cũcā weemi. ⁷ Ō'acũ Moisére duti'quere ũtāpjīpũ ojano'caro niwũ. Te dutise marī yu'rũnũ'cāse bu'iri

2 CORINTIOS 3:8 7 2 CORINTIOS 3:18

wějěcō'adutise weronojō nicaro niwũ. Ō'acũ tere o'ogu, ʌpʌtu asistese me'rã o'locu niwĩ. Tojo weero Moisé tere ojacã, cũ diapoasistecaro niwũ. Israe curuacjãrã cũ asistecã i'apõtēomasiticãrã niwã. Siape me'rã cũ asistese pe'tidijacaro niwũ. ⁸ Te dutise asistese me'rã o'oque nemorō Espíritu Santu cũ marĩrẽ bu'ese pe'e totá nemo'lo. ⁹ A'tiro ni'i. Moisé dutise marĩrẽ “Bu'iri da'reno'rãsama” ní'que añuyũ'rũacaro niwũ. Totá Ō'acũ marĩrẽ bu'iri mooma nise queti pe'e nemorō añu'u. ¹⁰ Jesucristo yere marĩ i'acasanũ'cõcãma, Moisé dutise “Añuyũ'rũa'a” na ní'que pe'e mejō nise tojacã'a. ¹¹ Moisé cũ dutise asistese me'rã a'ti'que pe'tiatje nicaro niwũ. Jesucristo ye queti pe'e pe'titiatje ni'i. Tojo weero Moisé dutise nemorō, añuyũ'rũnũ'cã'a.

¹²⁻¹³ Ĕsã Jesucristo ye queti pe'titiatjere e'catiyutoja'a. Tojo weerã diacjũta were'e. Moisé cũ diapoare asistese nidojatisere pe'tidijacã i'adutiticũ niwĩ. Tojo weegu su'tiro casero me'rã mo'acu niwĩ. Ĕsã cũ weronojō weewe'e. Tojo weerã Jesucristo ye quetire uiro marĩrõ bajuyoropũ were'e. ¹⁴ Moisé Ō'acũ duti'quere werecã, Israe curuacjãrã tu'omasiticãrã niwã. A'tiro nicã quẽ'rãrẽ mejãrõta nima. Na Ō'acũ ye queti ojãca pũrĩrẽ bu'érã, tu'otima. Cristore ějõpeorã dia'cũ todũporo oja'quere tu'oma. ¹⁵ Ni'cãrõacãpũ quẽ'rãrẽ Israe curuacjãrã Moisé oja'quere bu'érã, tu'otima yujupũ. ¹⁶ Marĩ wiogũre ějõpeoca be'ro Ō'acũ ye cjasere tu'ono'lo. ¹⁷ Jesucristo marĩ wiogũ Espíritu Santu me'rã ni'cãta nimi. Tojo weerã marĩ Espíritu Santu me'rã ní'rã, pecame'epũ wa'abo'cãrã yũ'rũono'cãrã ni'i. ¹⁸ Marĩ Cristore ějõpeorã ni'i. Tojo weerã marĩ wiogũ añuyũ'rũagu nimi nisere mas'i. Marĩ, marĩ catiri ʌmũco põtëorõ cũ dia'cũrẽ wãcũnu'cũ'u. Cũrẽ wãcũrã, siape me'rã cũ weronojō cũ añurõ weesere marĩ quẽ'rã weenemowã'cã'a. Marĩ wiogũ Espíritu Santu

marĩrẽ tojo weemi.

4

¹ Õ'acũ ãsãrẽ añurõ wéégũ, Jesucristo ye quetire were-duticũ niwĩ. Tojo weerã wãcũtutuatirã niwe'e. ² Bopoyoro weesere, tojo nicã masã ã'atiropũ weesere yabi ni'i. Õ'acũ wereduti'quere nisoose me'rã werewe'e. Tere ðacayuro marĩrõ, queoro dia'cũ were'e. Õ'acũ ã'orõpũre tojo wee'e. Tojo weerã ãsã weresere “Diacjũta werema”, nisama. ³ No'o Jesucristo ye quetire tũ'oti ãjõpeotirãnojõ bu'iri da'reno'ajã nima. ⁴ Na ãjõpeotise ye bu'iri a'ti turicjãrã wiogũ wãtĩ narẽ tũ'omasĩtirã, caperi ã'atirã weronojõ dojocã weesami. Cũ, Cristo nipe'tirã bu'ipũ añubutiagũ nimi nisere ãjõpeodutitigũ tojo weesami. Jesucristo masũ weronojõ upũtigũ nicũ niwĩ. Cũ Õ'acũ warota nimi. Tojo weegũ masãrẽ Õ'acũrẽ masĩcã weecũ niwĩ. ⁵ Õsã Jesucristo ye quetire wererã, masã ãsãrẽ añurõ wãcũdutirã mejẽta were'e. “Marĩ wiogũ Jesucristo nimi, cãrẽta ãjõpeorõa'a” nidutirã pe'e were'e. Õsã a'tiro ni'i: “Jesucristo ãsãrẽ cũ ye quetire weredutise bu'iri masãrẽ da'raco'terã weronojõ ni'i.” ⁶ A'tiro ni'i. Õ'acũ ne waropũ a'ti turi na'itĩ'arõ ní'quere bo'reyucã weecũ niwĩ. Cũ tere wee'caronojõ cãta tja marĩ ye ejeripõ'rãrĩpũ bo'reyucã weecũ niwĩ. Cũ yere tũ'omasĩtimi'cãrãrẽ tũ'omasĩcã weecũ niwĩ. Tojo nicã marĩrẽ Õ'acũ tutuayũ'ruagũ nimi nisere masĩcã weecũ niwĩ. Jesucristore masĩrã tere masĩno'o.

Marĩ upũ pe'tidijati upũ ni'i nise ni'i

⁷ Marĩ ya upũ ði'ta me'rã yee'queparũ weronojõ ni'i. Pe'tiati upũ ni'i. Tojo upũtimirã, Õ'acũ ye queti añubutiase quetire cõ'o. Tojo weero masĩno'o. Õ'acũ cũ tutuayũ'ruse me'rã te quetire masãrẽ masĩcã weemi. Marĩ ye tutuase me'rã mejẽta wee'e. ⁸ Apetero pũrõ

pi'eti'i. Tojo pi'etimirã, uputu waro bujawetiwe'e. Ūsã wãcũque'timirã, uputu waro “¿De'ro wa'abutiarosariba?” niwe'e. ⁹ Masã ūsãrẽ ña'arõ weesi'rĩmicã, Õ'acũ ūsãrẽ ne cõ'awã'cãtimi. Na ūsãrẽ tuuquecũmirã, wějẽtima. ¹⁰ No'o ūsã wa'aro Jesure wějẽ'caronojõta ūsã quẽ'rãrẽ wějẽsĩ'rĩmima. Masã ūsãrẽ pi'eticã ĩ'arã, Jesú catinu'cũgũ ūsãrẽ weetamusere masĩma. ¹¹ Nipe'tise nũmũrĩ ūsã catiro põtẽorõ Jesú ye quetire werese bu'iri wẽrĩtawioro ni'i. Tojo weerã ūsã ya upu boadijati upu me'rã Jesucristo cũ nisetisere masãrẽ ĩ'o'lo. ¹² Ūsã pe'le wiose pu'to nimirã, mũsãrẽ catinu'cũdutarã Jesucristo ye quetire bu'enu'cũ'u.

¹³ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu a'tiro ojano'wũ: “Yũ'ũ ějõpeowũ. Tojo weegũ Õ'acũ ye cjasere mũsãrẽ ucũwũ.” Tojota ni'i ūsã quẽ'rãrẽ. Õ'acũrẽ ějõpeorã, cũ yere ucũ'u. ¹⁴ Marĩ masĩ'i, Õ'acũ, marĩ wiogu Jesure masõ'caronojõta marĩ quẽ'rãrẽ masõgũsami. Marĩ cãrẽ ějõpeocã, tojo weegũsami. Ūsãrẽ mũsã me'rã cũ tiropu miagũsami. ¹⁵ Ūsã mũsãrẽ añurõ wa'adutarã nipe'tisere pi'eti'i. Mũsã pãjãrãrẽ siape me'rã Õ'acũ añurõ weecã uarã, tojo wee'e. Be'ro pãjãrã a'tere ĩ'arã, Õ'acũrẽ e'catise o'orãsama. Te me'rã cãrẽ “Añuyũ'ruagu nimi” nĩrã, tojo weerãsama.

¹⁶ Tojo weerã ūsã pi'etimirã, wãcũtutuanu'cũcã'a. Mu'ñumirã, siape me'rã nemorõ wãcũtutuanemo'o. ¹⁷ A'tiro ni'i. Marĩ a'ti nucũcãpu pi'etise maata pe'tiatje ni'i. Marĩ Jesucristore ějõpeorã pi'eti'que wapa nemorõ añuse pe'titiatjere bocarãsa'a. ¹⁸ Marĩ a'ti nucũcã cjase pe'tiatjere sõ'owaro wãcũnũrũticã'rõũa'a. Bajutise u'muse cjase pe'ere wãcũnũrũrõũa'a. Marĩ ĩ'ase pe'tiatje ni'i. ĩ'atise pe'le ninu'cũatje ni'i.

5

¹ Marĩ masĩ'i, marĩ ya upu wi'i weronojõ boadijarosa'a. Tojo wa'acã, Õ'acũ u'muse cja upu pe'titiatji upure

o'ogusami. Ti upu masã wéeca upu nitisa'a. ² Diacjũta ni'i. Marĩ a'tiro uputirã uti, caributi'i. Ma'ma upu su'tiwetisi'rĩsa'a. ³ Marĩ ma'ma upure cuorã, su'ti marĩrã weronojõ nisome. ⁴ Marĩ a'ti upu me'rã caributi'i. Pũrõ pi'eti'i. Marĩ ya upure wẽriato nigũ mejẽta wee'e. Marĩ ma'ma su'ti sãnarõ weronojõ ducayuato nigũ tojo ni'i. Ma'ma upu pe'titiatji upure cuorãsa'a. Õ'acũ me'rã catinu'cũcã'rãsa'a. Mejã upu boadijati upu boabajudutia wa'arosa'a. ⁵ Õ'acũta marĩrẽ a'tere apoyucu niwĩ. Cũ marĩrẽ weeatjere masĩmu'tãdutigu Espĩritu Santure o'oyumu'tãcu niwĩ.

⁶ Tere wãcũrã, wãcũtutuanu'cũ'u. Masĩno'o, marĩ a'ti upu me'rã nĩrã, marĩ wiogu Õ'acũ tiropu niwe'e. ⁷ Tojo weerã cũrẽ ĩatimirã, Jesucristore ejõpeo'o. Cũrẽ sirutu'u. Be'ropu wa'atje quẽ'rãrẽ añurõ masĩtimirã, "Õ'acũ tiropu wa'arãsa'a", ni'i. ⁸ Marĩ, marĩ ye niatjere e'catiyutoja'a. Tojo weerã marĩ "Marĩ wiogu me'rã niajã, wẽrise uamisa'a", ni'i. ⁹ Tojo nimirã, marĩ catirã o wẽrĩca be'ro marĩ wiogu uaro dia'cũ weenu'cũsĩrĩ'i. ¹⁰ A'tiro ni'i. Cristo cũ beseatji numu nicã, marĩ nipe'tirãrẽ besegusami. Marĩ ni'cãrẽrãrẽ marĩ wee'quenucũ queoro marĩ añurõ o ña'arõ wee'quere wapayegusami.

Õ'acũ cũ me'rã nidutigu uasãse ni'i

¹¹ Marĩ wiogu Cristo marĩrẽ beseatjere wãcũ'u. Tere wãcũrã, cũrẽ wiopesase me'rã ejõpeo'o. Masãrẽ "A'tiro weeru'a'a", ni were'e. Õ'acũ ãsã weesere añurõ masĩmi. Mũsã quẽ'rãrẽ tojota masĩcã u'a'a. ¹² Õsã basu ãsã yere apaturi añurõ ucũnemorã weewe'e. A'tiro pe'e wee'e. Õsãrẽ añurõ wãcũdutirã, e'catiato nĩrã tojo wee'e. Tojo weerã mũsã ãpẽrã bu'icjase dia'cũ bajusere wãcũrãrẽ, ejeripõ'rãpu cjase wãcũtirãrẽ añurõ yu'timasĩrãsa'a. ¹³ ãpẽrã ãsãrẽ "Maatirã weema", nisama.

Na tojo nimicã, ùsã Õ'acũ ñaro weerã wee'e. Apeterore “Queoro weema”, nisama. Tere wéerã, mûsã ye cjasere weerã wee'e. ¹⁴ Cristo marĩrẽ ma'imi. Tojo weerã cũ ye quetire were'e. Masĩno'o, Cristo nipe'tirãrẽ wẽrĩ ducayucu niwĩ. Te me'rã masĩno'o, nipe'tirã Cristo wẽrĩ ducayuno'rã wẽrĩ'cãrã weronojõ tojapã. ¹⁵ Cristo nipe'tirãrẽ wẽrĩbosacu niwĩ. Catinu'cũse cõorã na ñaro dia'cũ weeticã'to nígũ tojo weecu niwĩ. Cũ ñaro pe'ere weedutigũ wẽrĩ masãcu niwĩ. ¹⁶ Tojo weerã ùsã ne ãpẽrãrẽ a'ti ñmucocjãrã weewãro weronojõ ñ'aweewe'e. Yũ'ũ todũporopũre Cristore tojo weemiwũ. “A'ti di'tacjũ nimi”, ni wãcũmiwũ. Ni'cãrõacãrẽ tojo wãcũno'ña mar'ĩ majã. ¹⁷ Marĩ Cristo yarã wa'arã, apesu'tiro sãjãrã wee'e. Añuse dia'cũ ducayu'u. Todũporopũ no'o ñaro weeseti'quere weenemowe'e majã.

¹⁸ Õ'acũta marĩrẽ tojo weecu niwĩ. Marĩ Cristore ñ'atu'tirã nicãrã niwũ. Cũ pe'e cũ wẽrĩse me'rã marĩrẽ cũ me'rãcjãrã sãjãcã weecu niwĩ. Nipe'tirãrẽ tojo wa'acã ñagũ, cũ ye quetire weredutigũ marĩrẽ o'ócũ niwĩ. ¹⁹ A'tiro ni'ĩ. Õ'acũ nipe'tirã a'ti turicjãrãrẽ cũ me'rãcjãrã sãjãcã ñami. Tojo weegũ Cristore wẽrĩdutigũ niwĩ. Te me'rã masãrẽ cũ yarã sãjãcã weegũ weemi. Jesucristo wẽrĩse me'rã narẽ bu'iri marĩrã ñ'ami. Tere ãpẽrã masĩcã ñagũ ùsãrẽ weredutiwĩ.

²⁰ Tojo weerã ùsã Cristo ducayurã ni'ĩ. Cũrẽ, cũ ye quetire werebosa'a. ùsã werese me'rã Õ'acũ mûsãrẽ “Yũ'ũ me'rãcjãrã nima”, nisami. Tojo weerã mûsãrẽ Cristo dutiro me'rã “Añurõ Õ'acũ me'rã niato”, ni'ĩ. ²¹ Cristo ne cã'rõacã ñã'arõ weeticũ niwĩ. Õ'acũ pe'e marĩ ñã'arõ weese bu'iri cũrẽ wẽrĩbosa ducayudutigũ niwĩ. Cũrẽ ñã'agũrẽ weronojõ bu'iri da'recu niwĩ. Tojo weese me'rã Õ'acũ marĩrẽ Cristo yarã wa'acã weecu niwĩ. Tojo nicã cũ ñaro cũ weronojõ añurõ nidutigũ tojo weecu niwĩ.

6

¹ Ūsā Ō'acū yere da'raturĩ masā ni'i. Tojo weeyurā, cū m̄sārē añurō weesere wācūduti'i. Cū ɱaronojōta añurō weeya.

² Ō'acū ye queti ojāca pūrĩpɱ cū ucū'quere a'tiro ni ojano'wū:

Yɱɱ masārē añurō weeritero nicā, mɱɱ sēr̄isere tɱ'owɱ.
Yɱɱ yɱ'rɱoritero nicā quē'rārē, mɱ'rē yɱ'rɱowɱ, nicɱ
niwī Ō'acū.

Tɱ'oya. Ni'cārōacā cū tojo weeritero ni'i. Ni'cārōacā cū
yɱ'rɱosĩ'r̄isami.

³ Āpērārē ūsā weresere mejēcā wācūdutitirā ūsā ne cārō ña'arō weewe'e. ⁴ A'tiro pe'e wee'e. Nipe'tise ūsā weese me'rā Ō'acūrē da'raco'tesere ĩ'o'o. Pi'etirā, tojo ĩ'o'o. Ūsārē apeyenojō dɱ'sacā, tojo tɱ'oña'cā'a. Mejēcā wa'acā, nɱ'cā'a. ⁵ Ūsā a'tere pi'etiwɱ. Masā ūsārē tārāwā. Bu'iri da'reri wi'ipɱ sōrōwā. Cumuca wa'acā, tɱ'oña'wū. Ʋpɱtɱ da'ra, apeterore cār̄itiwɱ. Ʋjaboawɱ. ⁶ Ūsā Ō'acūrē da'raco'tesere ĩ'orā, a'te quē'rārē wee'e. “Numiarē ña'arō weesĩ'r̄isa'a”, niwe'e. Narē tojo ĩ'acā'a. Ō'acū ye cjase diacjū nisere masĩ'i. Āpērā queoro weetisere nɱ'cā'a. Āpērārē pajaña'a. Āpērārē weesooro mar̄rō ma'ime'r̄icā'a. Esp̄iritu Santu ūsā me'rā nise bu'iri ūsā Ō'acūrē da'raco'tesere ĩ'ono'o. ⁷ Diacjūta were'e. Ō'acū cū tutuasere cɱo'o. Cū ūsārē añurā wa'acā weemi. Tojo weerā añurō weemasĩ'i. Na'ase quē'rārē cāl'mota'amasĩ'i. ⁸ Masā ūsārē a'tiro weema. Āpērā ūsārē añurō ucūma. Āpērā ña'arō ucūma. Āpērā ūsārē nisoori masārē weronojō ĩ'ama. Āpērā pe'e “Diacjūta werema”, ni ĩ'ama. ⁹ Āpērā ūsārē añurō ĩ'amasīma. Tojo nimirā, ĩ'amasītirā weronojō ĩ'ama. Apeterore ūsārē wējēsĩ'r̄icā, tɱ'oña'a. Tojo nimicā, catinu'cū'u. Ūsārē bu'iri da'reyɱ'rɱoma. Wējētima, wējērāpɱa. ¹⁰ Ūsā

bujawetimirã, e'catinu'cũcã'a. Ũsã pajasecũorã nimirã, ũsã bu'ese me'rã ãpẽrãrẽ peje cũorã weronojõ nicã wee'e. Ne apeyenojõ moomirã, cũope'orã weronojõ ni'i. A'te nipe'tise me'rã nipe'tirãrẽ ũsã Ő'acũrẽ da'raco'tesere i'o'lo.

¹¹ Acawererã, Corintocjãrã, du'aro marĩrõ mũsãrẽ ũsã wãcũsere werepe'ocã'a. Mũsãrẽ pũrõ ma'i'i. ¹² Mũsãrẽ ne mejẽcã wãcũwe'e. Mũsã pe'e ũsãrẽ mejẽcã tu'oña'sa'a. ¹³ Yu'u ni'cũ cũ põ'rãrẽ dutiro weronojõ mũsãrẽ dutigũti. Yu'u mũsãrẽ diacjũ ma'irõnojõta yu'u quẽ'rãrẽ ma'ĩna.

Ő'acũ põ'rã ni'i nise ni'i

¹⁴ Jesucristore ãjõpeotirã me'rã a'mesũ'aticã'ña. Añuse, ña'ase me'rã morẽta basiotironojõta añurõ weerã, ña'arõ weerã me'rã a'mesũ'ata basiowe'e. Bo'reyuse na'itĩ'arõpũ nitironojõta Jesucristore ãarã me'rã, ãatirã me'rã morẽsu'uta basiowe'e. ¹⁵ Cristo quẽ'rã, wãtia wioꝑũ me'rã ni'cãrõnojõ wãcũse cũomasĩtima. ãjõpeoꝑũ, ãjõpeotigũ me'rã ne ni'cãrõnojõ “Tojo weeroña'a”, nĩmasĩtisama. ¹⁶ Ő'acũ wi'i, tojo nicã ãjõpeose queose yee'que me'rã ne ni'cãrõnojõ niwe'e. Mũsã pe'e Ő'acũ wi'i cũ nirõpũ weronojõ ni'i. Cũ catinu'cũgũ nimi. Cũ a'tiro nicũ niwĩ:

Yu'u na tiropũ ni, na me'rã ninu'cũgũsa'a.

Na wioꝑũ nigũsa'a.

Na quẽ'rã yarã nirãsama, nicũ niwĩ.

¹⁷ Tojo weegũ aperopũ quẽ'rãrẽ marĩ wioꝑũ tu-tuayũ'rũgũ a'tiro ninemocũ niwĩ:

“Ña'arã tiropũ nimi'cãrã wijawã'cã wa'aya.

Nipe'tise ña'arõ weesere ne weeticã'ña.

Tojo weecã, yu'u mũsãrẽ ñe'egũti.

¹⁸ Yu'u mũsã pacũ nigũti.

Mũsã pe'e yu'u põ'rã nirãsa'a”, nicũ niwĩ, ni ojanowũ.

7

¹ Acawererã yu'u mairã, musãrẽ nigũti. Õ'acũ marĩrẽ “Musã pacu nigũsa'a”, nicu niwĩ. Tojo weerã marĩ nipe'tise ña'arõ weesere, upure dojorẽsere, ejeripõ'rãrẽ dojorẽsere cõ'arã. Õ'acũrẽ wiopesase me'rã cũrẽ ãjõpeorã, cã uaro nipe'tisere queoro weerã.

Corintocjãrã tod uporo ña'arõ wee'cãrã na ducayu'que ni'i

² Ûsãrẽ ma'ĩña. Ne ni'cũrẽ musãrẽ ña'arõ weetiwu. Tojo nicã ne ãpẽrãrẽ dojorẽtiwu. Musãrẽ ãjõpeodutirã weesootiwu. ³ Yu'u “Bu'iri cuorã nima”, nigũ mejeta wee'e. Yu'u tod uporo ní'caronojõta musãrẽ ma'ĩi. Marĩ catirã, ni'cãrõ me'rã ni'i. Wẽrĩrã quẽ'rã ni'cãrõ me'rã ninu'cũrãsa'a. ⁴ Yu'u musãrẽ “Diacjũta weema, añuyurũama”, ni ejeripõ'rãti'i. Musãrẽ wãcũgũ, wãcũtutua'a. Pũrõ pi'etimidũ, e'catiyurũa'a.

⁵ Macedoniapure ejãca be'ro ùsã ne cã'rõ sootiwu. No'o ùsã wa'aro pũrõ pi'etiwã'cãwũ. ãpẽrã ùsãrẽ ña'arõ weequenu'cõwã. Ûsã bu'e'cãrãrẽ wãcũgũ, uputu wãcũque'ticãti. ⁶ Tojo weemicã, Õ'acũ wãcũtutusere o'ogu ùsãrẽ wãcũtutuacã weewĩ. Titore ùsã tiropu etacã wéégũ, ùsãrẽ tojo weewĩ. ⁷ Cũ etase me'rã dia'cũ wãcũtutuatiwu. Musã cũrẽ wãcũtutuacã wee'quere tu'orã, nemorõ wãcũtutuanemowũ. Musã yu'ure i'asi'rĩsere cũ werewĩ. Apeye quẽ'rãrẽ musã bujawetisere werewĩ. Tojo nicã musã yu'ure wãcũnu'cũsere werewĩ. Tere tu'ogu, totã nemorõ e'catinemowũ.

⁸ Yu'u ojãca pũrĩ me'rã musãrẽ bujaweticã weewu. Tojo bujaweticã weemigũ, yu'u ojacã, añu niwũ. Ne waro yu'u ojãca be'ro musãrẽ cã'rõ yoaticã bujaweticã i'agũ, “Yu'u ojaticã, añu nibopã”, ni wãcũmiwũ. ⁹ Ni'cãrõacãma yu'u e'cati'i. Musã bujawetise ye bu'iri mejeta ni'i.

Musã bujawetitjãrã, ña'arõ weesere du'u, ducayua wa'aporo. Tojo weegu e'cati'i. Musã ña'arõ wee'que bu'iri Õ'acũ ñaronojõta bujawetiaporo. Tojo weerã “Ûsã musãrẽ dojorẽrã mejëta weepã”, ni'i. ¹⁰ Marĩ Õ'acũ ñaronojõta bujawetirã, ña'arõ weesere du'u'u. Du'u, pecame'epũ wa'abo'cãrã yũ'rũono'rãsa'a. Tojo weerã añurõ yũ'rũweti'i. Æpẽrã pe'e na ña'arõ wee'quere du'utirã, mejõ waro bujawetima'asama. Tojo bujawetirã bu'iri cũorã, pecame'epũ wa'asama. ¹¹ Musã Õ'acũ ñaronojõ bujawetirã, a'tiro weeaporo. Musã weesetisere wiopesase me'rã ï'aporo. Tojo wiopesase me'rã ï'arã, “Todũporopũre queoro weetipã; ni'cãrõacãrẽ queoro wee'e majã”, niaporo. Musã wee'quere wãcũrã, bujawetiaporo. Tojo nicã tere wãcũrã, uia wa'aporo. Be'ro yũ'ũre pũrõ ï'asĩ'rĩaporo. Ña'arõ weegũre queoro bu'iri da'reaporo. Nipe'tise tojo weese me'rã musã bu'iri moosere ï'oaporo. ¹² Tojo weegu musãrẽ ojagu, ña'arõ weegũre weetamusĩ'rĩgũ ojatiwũ. Ña'arõ weeno'gũ quẽ'rãrẽ weetamugũ ojatiwũ. Musã pe'ere weetamusĩ'rĩgũ ojawũ. Musã ñsã ñaronojõ añurõ weesĩ'rĩ'i. Tojo weegu tere masĩdutigu ojawũ. Õ'acũ tojo masĩcã ñami. ¹³ Nipe'tise musã añurõ wee'que me'rã ñsã e'cati, wãcũtutuawũ.

Tojo wãcũtutuarã, Tito pũrõ e'caticã ï'arã, totã nemorõ e'catinemowũ. Musã nipe'tirãpũta cũ bujaweti'quere wãcũtutuacã weecãrã niwũ. Tojo weegu e'catiwi. ¹⁴ Musã ye cjasere yũ'u Titore na añuyũ'rũama nĩgũ, nisoogu weronojõ nitiwũ. Nipe'tisere yũ'u musãrẽ were'quere diacjũta werewũ. A'te weronojõ ñsã Titore musã ye cjasere were'que quẽ'rã diacjũta niwũ. ¹⁵ Musã cũrẽ wiopesase me'rã ñe'ecãrã niwũ. Cũ dutisere yũ'ticãrã niwũ. Musã tojo wee'quere wãcũgũ, musãrẽ nemorõ ma'iyũ'rũami. ¹⁶ Yũ'u musãrẽ añurõ weerãsama nĩgũ, pũrõ e'cati'i.

8

Marĩ curoro ejatuaro ãpẽrãrẽ o'odutise ni'i

¹ Acawererã, ùsã a'tiro musãrẽ weresĩ'rĩsa'a. Õ'acũ Jesucristore ãjõpeorã Macedoniapũ nirãrẽ añurõ weewĩ. Cũ ãpẽrãrẽ weetamucã weewĩ. Tere musãrẽ masĩcã ña'a.

² A'tiro ni'i. Na ñpũtũ pi'etirã, queoro weecãrã niwã. Tojo pi'etimirã, pũrõ e'catiwã. Na pajasecuroã waro nimirã, peje curoã weronojõ ãpẽrãrẽ añurõ weetamuwã.

³ Na curoro põtõorõ na curose o'owã. Na curose nemorõ o'oyũ'ruomũjãwã. Yũ'u narẽ tojo weecã ì'awũ. Na ñaro o'owã. ⁴ Ñsãrẽ pejetiri a'tiro niwã: “Õ'acũ yarã pajasecuroãrẽ niyeru o'osĩ'rĩsa'a”, niwã. ⁵ Ñsã wãcũ'caro nemorõ weewã. Ne warore na Õ'acũrẽ ãjõpeorã “Mũ'u yarã ni'i”, niwã. Be'rore ùsãrẽ “Musã dutisere weerãti Õ'acũ ñaronojõta”, niwã. ⁶ Na Macedoniãjãrã tojo weecã ì'arã, ùsã Titore musã tiropũ wa'aduti'i. Cũ todũporopũ musã tiro Corinthopũ nígũ, niyerure sãrineocu niwĩ. Tere sãritu'ajanũ'cõdutiãrã cũrẽ o'orã wee'e. Tojo weerã musã añurõ ñcã'quere queoro tu'ajanũ'cõrãsa'a.

⁷ Musã nipe'tisere añurõ wee'e. Añurõ ãjõpeoseti'i. Õ'acũ ye cjasere añurõ masĩ'i. Añurõ bu'eseti'i. E'catise me'rã añurõ weesĩ'rĩ'i. Ñsãrẽ añurõ ma'ĩ'i. Musã te nipe'tisere añurõ weronojõta niyeru o'ose quẽ'rãrẽ mejãrõta weeya.

⁸ Musãrẽ dutibutiagũ mejẽta wee'e, weegupũa. Musã ãpẽrã weesere ì'asa'a. Na añurõ ma'ima. Musã quẽ'rã na tojo weesere ì'arã, “Ñsã quẽ'rã ¿diãcjũta ma'imiti ùsã?” nidutigũ tojo ni'i. ⁹ A'tiro ni'i. Musã masĩsa'a, marĩ wioğũ Jesucristo marĩrẽ añurõ weecu niwĩ. Cũ peje curoğũ nimigũ, marĩ ye niatjere pajaña'gũ a'ti di'tapũ a'tigũ, pajasecuroğũ weronojõ wa'acu niwĩ. Marĩrẽ añurõ weesĩ'rĩgũ, tojo weecu niwĩ.

¹⁰ Musã a'tiro weecã, añu nibosa'a nígũ, yũ'u wãcũsere musãrẽ nigũti. A'tiro ni'i. Si cũ'ma me'rã musã ape

macãcãjãrã dũporo niyeru o'osere nu'cãcãrã niwũ. Tere o'orã, e'catise me'rã o'ocãrã niwũ. ¹¹ Tojo weerã musã ne waro weewã'cõ'caronojõta weetu'ajaya. Musã cũoro ejatuaro o'oya. ¹² A'tiro ni'i. Marĩ diacjũta marĩ cũoro ejatuaro o'osĩ'rĩcã, Õ'acũ e'catisami. Marĩ moocã, o'odutĩtisami.

¹³ Musã ãpẽrãrẽ peje cũodutirã o'oyu'rũobosa'a. Tojo weerã moorã tojabosa'a. Tojo wa'acã uawe'e. ¹⁴ Mejõ ni'cãrõnojõ cũodutigũ tojo ni'i. Ni'cãrõcã musã cũose me'rã narẽ weetamumasĩ'i. Be'ropũ na quẽ'rã na cũose me'rã musãrẽ weetamurãsama. A'tiro wéerã, musã ni'cãrõnojõ cũorãsa'a. ¹⁵ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ oja'caronojõta ni'i. A'tiro ojano'o: "Peje cũomi'cũ cũoyu'rũosome. Apĩ pejeti cũogũ quẽ'rã ñe'enojõ dũ'sano'some", ni ojano'wũ.

Tito cũ me'rãcãjãrã me'rã Corintopũ wa'atje ni'i

¹⁶ Yũ'u musã ye cjasere wãcũque'ti'i. Yũ'u wãcũque'tiro weronojõ Tito quẽ'rãrẽ Õ'acũ wãcũque'ticã weecũ niwĩ. Tojo weegũ Õ'acũrẽ e'catise o'o'o. ¹⁷ Tito yũ'u o'ócã, maata yũ'tiwĩ. Ni'cãrõacãrẽ cũ musãrẽ ã'asĩ'rĩ'cũ nitjãgũ, cũ añurõ tũ'saro me'rã musã tiropũ wa'agusami. ¹⁸ Tito me'rã apĩ o'ónemorãsa'a. Cũ marĩ acaweregũ Jesucristore ëjõpeogũ nimi. Nipe'tirã Jesucristore ëjõpeori curuacãrã cãrẽ a'tiro ucũma: "Cũ Jesucristo ye quetire wereme'rĩyũ'rũami", nima. ¹⁹ Apeye quẽ'rãrẽ, Jesucristore ëjõpeose cururicãrã ãsãrẽ ba'patidutirã cãrẽ besecãrã niwã. Niyeru sãrĩneo'quere miacã, cũ ãsã me'rã ba'patiwã'cãgũsami. ãsã niyerure miarã, masã marĩ wiogũre añurõ ucũdutirã tojo wee'e. Tojo nicã ãsã e'catise me'rã weetamusĩ'rĩsere ã'orã tojo wee'e. ²⁰ ãsã a'tere tojo wéerã, masã ãsãrẽ "Niyeru bajuriopã" nidutitirã tojo wee'e. ²¹ A'tere wéerã, ãsã marĩ wiogũ ã'orõpũre

queoro weesĩ'rĩ'i. Tojo nicã masã ĩ'orõpu quẽ'rãrẽ queoro weesĩ'rĩ'i.

²² Apĩ marĩ acaweregu quẽ'rãrẽ na me'rã o'ónemo'o. Cũ ɸɸɸ weetamusĩ'rĩsere pejetiri ĩ'owĩ. Totá ni'cãrõacãrẽ mʉsãrẽ na queoro weepãrã nígu, weetamusĩ'rĩmi.

²³ Titore ãpẽrã sãrĩtiña'cã, a'tiro niña: “Pablo me'rãcjũ cũ me'rã da'ragu ʉsãrẽ weetamugũ nimi”, niña. ãpẽrã puarãrẽ sãrĩtiña'cã pe'ema, a'tiro niña: “Jesucristore ẽjõpeori curuacjãrã na o'ó'cãrã nima. Na, na weese me'rã Cristore añurõ ucũcã weema”, niña. ²⁴ Ma'ise me'rã narẽ ñe'ẽña. Tojo weecã, ãpẽrã mʉsã Tito quẽ'rãrẽ ma'isere masĩrãsama. ʉsã ãpẽrãrẽ a'tiro nitojawu: “Corintocjãrã masãrẽ añurõ ñe'ema”, niwũ. Mʉsã tojo weecã ĩ'arã, na ʉsã ní'quere “Diacjũta nipã”, nirãsama.

9

Niyeru sãrĩneose ni'i

¹ Mʉsã Jesucristore ẽjõpeorãrẽ niyeru o'osere ojanemowe'e. ² Mʉsã o'osĩ'rĩsere masitoja'a. Mʉsã tojo weesĩ'rĩsere yu'u e'catise me'rã Macedoniacjãrãrẽ werewu. “Si cũ'ma me'rã Corintocjãrã Acaya di'tapu nirã niyeru sãrĩneonu'cãsi'rĩwã”, niwũ narẽ. Tere tu'orã, pãjãrã Macedoniacjãrã quẽ'rã e'catise me'rã niyeru neonu'cãwã. ³ Mʉsãrẽ “Niyeru o'orãsama” nimigũ, Titore cũ me'rãcjãrã me'rã mʉsã tiropu o'óguti. Yu'u Macedoniacjãrãrẽ ní'que queoro wa'acã ʉa'a. Yu'u “Corintocjãrã niyeru neonu'cãtojawã” ní'caronojõta mʉsã o'oatjere cuoyutojaya. ⁴ Apetero yu'u mʉsã tiropu wa'acã, Macedoniacjãrã yu'u me'rã wa'abosama. ʉsã topu etacã, mʉsã neoyuticã, yu'u ɸɸɸ bopoyasãbosa'a. Yu'u “Na neonu'cãtojawã” ní'que ye bu'iri tojo weebosa'a. Mʉsã quẽ'rã mejãrõta bopoyabosa'a. ⁵ Tojo weegu yu'u a'tiro wãcũ'u. Yu'u mʉsã tiropu wa'ase duporo Tito

quẽ'rãrẽ wa'aduti'i. Na musã “O'orãti” ni sêrĩneo'quere apoyurãsama. Na tojo weecã, ãsã ejase ðuporo cwoyutojarãsa'a. Tojo weerã musã wãcũrõ o'orãsa'a. Tojo weetirã, ãsã ejarãpũ “O'orouã'a” nicãma, musã ãpêrã dutiro weerã weebosa'a.

⁶ Musã a'tere wãcũña. Marĩ cã'rõacã otecã, marĩ ote'que cã'rõacã pĩ'rĩ ðucati'i. Peje otegunojõ peje pĩ'rĩ ðucati'nsami. Te weronojõ marĩ pajasecwoorãrẽ pajiro o'ocã, Õ'acũ quẽ'rã marĩrẽ o'o'caro ejatuario o'osami. ⁷ Marĩnucũ tocã'rõ o'oguti ni tu'oña'rõ o'orouã'a. Marĩ o'osĩ'rĩtirã, o ãpêrã dutiro weronojõ tu'oña'rã, o'otĩcã'rõuã'a. Marĩ e'catise me'rã o'ocã, Õ'acũ marĩrẽ ma'isami. ⁸ Õ'acũ nipe'tise añuse musãrẽ o'oyũ'rũo o'omasĩmi. Cũ tojo weecã, musãrẽ ðu'sasenojõrẽ cwope'orãsa'a. Tojo nicã no'o nisere ãpêrãrẽ weetamunu'cũrãsa'a. ⁹ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ oja'caronojõta ni'i. A'tiro ojano'caro niwũ:

Añugũ pajasecwoorãrẽ añurõ o'omu'sĩ o'osami.

Tojo weero cũ añurõ weese ninu'cũcã'rõsa'a.

¹⁰ Õ'acũ otese capere o'omi. Tojo nicã ba'ase quẽ'rãrẽ o'omi. Cũta nipe'tise musã cwuatjere o'ogusami. Nipe'tisere nemorõ cwocã weegusami. Tojo weerã musã ãpêrãrẽ nemorõ o'omasĩrãsa'a. ¹¹ Tojo weerã peje cworã, ãpêrãrẽ o'omu'sĩ o'orãsa'a. Õsã quẽ'rã musã o'osere pajasecwoorãrẽ o'orãti. Musã tojo o'ocã ï'arã, marĩ acawererã Õ'acũrẽ e'catise o'orãsama. ¹² Musã Õ'acũ yarã pajasecwoorãrẽ o'orã, narẽ weetamurã wee'e. Õ'acũ quẽ'rãrẽ e'catise o'ocã wee'e. ¹³ Musã sêrĩneosere o'orã, Cristore queoro êjõpeosere narẽ ï'o'o. Musã cũ dutisere yũ'ticã ï'arã, Õ'acũrẽ e'catipeorãsama. Musã pajiro o'osere ï'arã, Õ'acũrẽ añurõ wãcũrãsama. Tojo nicã nipe'tirãrẽ o'osere ï'arã, tojo weerãsama. ¹⁴ Na pe'e quẽ'rã musãrẽ ma'ĩrã, Õ'acũrẽ sêrĩbosarãsama. Õ'acũ musãrẽ añurõ weecã

ĩ'arã, tojo weerãsama. ¹⁵ Ō'acũ marĩrẽ Jesucristore o'ogu, añubutiario weegu weecu niwĩ. Tojo weerã cãrẽ e'catise o'orã.

10

Pablo “Jesucristo besecúú'cu ni'i” nisere were'que ni'i

¹ Yũ'ũ Pablo mʉsãrẽ apeyenojõ wereguti. Cristo tu'tiro marĩrõ cũ añurõ pajaña'se me'rã ucürõnojõta mʉsãrẽ ojasĩ'rĩsa'a. Āpẽrã yũ'ũre a'tiro nisama: “Cũ marĩ tiropũ tutuatigu, pajasecũogu weronojõ ucũme'rĩcã'mi”, nisama. “Yoaropũ papera o'ógũ pe'e, tutuaro me'rã oja'o'mi”, nisama. ² Yũ'ũre mʉsã tiropũ wa'agu, tutuaro me'rã ucũcã weeticã'ña. Āpẽrã “Cũ a'ti turicjũ weronojõ āpẽrã yũ'rũoro nisĩ'rĩmi. Ō'acũ dutiro me'rã mejẽta ucũmi”, nisama. Yũ'ũ tojo wãcürãnojõrẽ tutuaro me'rã ucũpõtẽomasĩ'i. ³ Ũsã a'ti turipũ ni'i, nĩrã pe'e. Tojo nimirã, ũsã a'ti turicjãrã weronojõ weewe'e. ⁴ Surara a'mewẽjẽrã, narẽ ĩ'atu'tirãrẽ docaque'acã weesama. Na weronojõ ũsã quẽ'rã ña'asere docaque'acã weesĩ'rĩ'i. Tojo weesĩ'rĩrã, a'ti turicjãrã wãmotiro weronojõ weewe'e. Ũsã basu ũsã tutuaro ucũse me'rã, ũsã me'rĩse me'rã ña'asere cõ'awe'e. Tojo weronojõ o'orã, ũsã Ō'acũ tutuase me'rã pe'e cũrẽ ějõpeotirã na wãcũsere cõ'a'a. Na āpẽrã ějõpeobo'cãrãrẽ cã'mota'asere cõ'a'a. Cũ tutuase me'rã masã na masĩyũ'rũa'a ni tũ'oña'sere wapamarĩse dojocã wee'e. ⁵ Cũ tutuase me'rã ũsã na “Niwe'e” nisere cõ'a'a. Nipe'tise Ō'acũrẽ ějõpeoticã weesere cõ'a'a. Nipe'tirã Cristo ʉaronojõ wãcũ, cũrẽ queoro ějõpeocã wee'e. Narẽ cũ dutiro weeato nĩrã tojo wee'e. ⁶ Mʉsã Jesucristo ʉaro añurõ weeyũ'rũtẽrĩca be'ro ũsã a'tiro weemasĩ'i. Mʉsã queoro weeticã, yũ'rũnũ'cãrãrẽ bul'iri da'remasĩ'i.

⁷ Mʉsã bul'icjase dia'cũrẽ ĩ'a'a. No'o “Jesucristo yagu ni'i” nigũnojõ a'tiro masĩrõʉa'a. Cũ ucürõnojõta ũsã

quẽ'rãrẽ “Cristo yarã nima”, nirõña'a. ⁸ Marĩ wioꝝũ ãsãrẽ a'tiro weedutiwĩ. Musãrẽ “Añurõ ãjõpeocã weeya”, niwĩ. Musã ãjõpeosere dojorẽdutiwĩ. Tere ɁꝛɁtu ucũnu'cũsĩ'rĩmigũ, yu'Ɂ ucũsere bopoyawe'e. ⁹ Yu'Ɂ ojawhase pũrĩ me'rã musãrẽ tu'ouɁcuadutigu mejẽta oja'a. ¹⁰ ãpẽrã yu'ure a'tiro nisama: “Cũ ojase tutuabutia'a. Cũ bajuyoropũma tutuatũ'satigu bajumimi. Cũ ucũse quẽ'rãrẽ sõ'owaro tu'saya marĩ'i”, nisama. ¹¹ Yu'ure tojo nirãnojõ a'tiro masĩrõña'a: “Cũ yoaropũ nĩgũ oja'caronojõta marĩ tiropũ nĩgũ quẽ'rã, mejãrõta tutuaro ucũgũsami”, nirõña'a.

¹² Yu'Ɂ ãpẽrã na basu añurõ ucũrã me'rã ni'cãrõwiji'sĩ'rĩtisa'a. A'tere ne cã'rõ ucũma'asĩ'rĩtisa'a. Na tu'omasĩtima. Na Ɂaro a'tiro nisama: “Marĩ weronojõ weerã añurã nima”, nisama. Nipe'tirãrẽ i'abesesama. ¹³ Yu'Ɂ ãpẽrã ye da'rasere “Weeapũ”, niwe'e. Õ'acũ yu'ure weredutigu cũu'caro ejatuaro wereme'rĩcã'a. Cũta yu'ure musã tiropũ bu'egũ wa'adutiwĩ. ¹⁴ Tojo nĩgũ, nisoogũ mejẽta wee'e. Musã tiropũ ejagũ, Õ'acũ yu'ure cũu'quere weewũ. Yu'uta musãrẽ añuse Cristo masãrẽ yu'rũomi nise quetire weremũ'tãwũ. Tojo weegũ yu'Ɂ wee'quere queoro ucũ'u. ¹⁵ Yu'Ɂ Õ'acũ cũu'que nemorõ da'rawe'e. Tojo weegũ ãpẽrã na da'rasere “Yu'Ɂ da'rãse ni'i”, niwe'e. Tojo nĩrõnojõ o'ogũ, yu'Ɂ da'ra'quepũre da'rasĩ'rĩgũ, musã tiro pe'e nemorõ da'rasĩ'rĩ'i. Musã ãjõpeocã i'agũ, musãrẽ nemorõ bu'emasĩ'i. ¹⁶ Musã nemorõ ãjõpeoca be'ro musã yu'rũro nise macãrĩpũ Jesucristo ye quetire werese'saguti. Cũ ye quetire wereya marĩse macãrĩpũ wa'asĩ'rĩsa'a. ãpẽrã na da'ra'quepũre “Yu'Ɂ da'rãse ni'i” nisĩ'rĩtigu, tojo weesĩ'rĩsa'a.

¹⁷ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ a'tiro ojano'wũ: “Ni'cũ ‘ãpẽrã yu'rũoro niyu'rũnũ'cã'a’ nisĩ'rĩgũ, niticã'to. Tojo wãcũrõnojõ o'ogũ, marĩ wioꝝũ pe'ere ‘Tutuayũ'rũgũ nimi,

marĩrẽ añubutiaro weecu niwĩ, niato.” ¹⁸ Ni'cũ cũ basu ucũgũ, “Yũ'ũ añurõ wee'e” nigũnojõrẽ “Cũ añugũ nimi”, nita basiowe'e. Jesucristo marĩ wioгу “Añugũ nimi” nino'gũ pe'e añugũ nimi.

11

Pablo nisoori masãrẽ nise ni'i

¹ Ni'cãrõacã yũ'ũ ucũma'agũ weronojõ ojaguti. No'o musã nu'cãta basioro nu'cãña. Musã tojo weecã ña'a. ² Õ'acũ cũ yarãrẽ ãpẽrãnojõrẽ ëjõpeocã, doesami. Cũ doero weronojõ yũ'ũ musãrẽ doe'e. Yũ'ũ Cristo yere werecã, musã tu'orã, ëjõpeowũ. Musã ni'cõ numio marãpãtiacjo weronojõ ni'i. Cristo musã marãpu niacju weronojõ nimi. Tojo weegu musã cũ i'orõpũre ña'ase marĩrã nicã ña'a. ³ Tojo ñamigũ, musãrẽ a'tiro wa'acã uisa'a. Pĩrõ cũ niqesãse me'rã Evare nisoõ ëjõpeocã weecu niwĩ. Musã quẽ'rã co weronojõ ãpẽrã nisoosere ëjõpeobosa'a. Musã Cristore queoro ëjõpeomi'quere du'ubosa'a. Tojo weegu uisa'a. ⁴ Musã a'tiro wee'e. Æpẽrã musãrẽ mejẽcã werecã, añurõ tu'otũ'sa'a. Æsã Jesú yere werewũ. Na pe'e te mejẽtare werema. Musã ne waropũre Espĩritu Santure ñe'ewũ. Ni'cãrõacãrẽ Espĩritu Santu mejẽtare ñe'erã wee'e. Na Õ'acũ masãrẽ yũ'ruose mejẽtare werecã, añurõ tu'o ëjõpe'o. ⁵ Na musãrẽ bu'erã Jesucristo besecũú'cãrã nemorõ tu'oña'sama. Yũ'ũ pe'e na doca tu'oña'we'e. ⁶ Yũ'ũ ucũse u'suawe'e, u'suaro pe'e. Tojo nimicã, Õ'acũ ye cjasere añurõ masĩ'i. Yũ'ũ tojo masĩsere nipe'tise yũ'ũ weesetise me'rã i'o'o.

⁷ Ne waro yũ'ũ Õ'acũ masãrẽ yũ'ruose quetire musãrẽ weregu, wapaseetiwũ. ¿Musã de'ro wãcũti? Apetero weegu musãrẽ wapaseetigu, ¿ña'arõ weegu weepari? Yũ'ũ da'ra wapata'aba'awũ. Musãrẽ añurõ weesĩ'rĩgũ,

tojo weewu. ⁸ Yu'u musã tiropu nirĩ curare ãpẽrã Jesucristo eẽjõpeose cururicjãrã yu'ure niyeru o'owã. Yu'u tere ñe'e, musãrẽ weetamusĩ'rigũ, na ye niyerure a'maduogu weronojõ tu'oña'wũ. ⁹ Yu'u musã me'rã nígũ, apeyenojõ du'sacã i'agũ, ne ni'cũrẽ caribotiwu. Marĩ acawererã Macedoniacjãrã yu'ure du'sasenojõrẽ o'owã. Tojo weegu caribotiwu. A'tirota weeyapatiguti. ¹⁰ Yu'u diacjũ nise Jesucristo ye quetire masĩ'i. Diacjũta ni'i. Te diacjũ níronojõta yu'u bu'ese wapa ne niyeru sãrisome. Ne ni'cũ Acaya di'tacjũ “Cũ wapaseemi”, nímasĩtisami.

¹¹ Yu'u musãrẽ ma'ise ye bu'iri tojo ucũ'u. Yu'u musãrẽ ma'iyu'rũsere Õ'acũ masĩsami.

¹² Yu'u weewuaronojõ weenu'cũgũti. ãpẽrã pe'e yu'u weronojõ weerã wee'e, nisama. Na bu'ese wapare wapaseesama. Yu'u pe'e wapaseewe'e. Tojo weerã na “Cũ weronojõ wee'e”, nímasĩtisama. ¹³ A'tiro ni'i. Na “Cristo cũ besecũú'cãrã ni'i” nírá, tojo nima'acãrã weema. Na weeta'sarã nima. Bu'i dia'cũ Jesucristo cũ besecũú'cãrã weronojõ bajuma. ¹⁴ Tojo weese diasatisa'a. Wãtĩa wiogu quẽ'rã tojota weemasĩsami. Apetero cũ u'musecũ Õ'acũrẽ wereco'tegu weronojõ bajugu dojosami. ¹⁵ Tojo weerã cũrẽ da'raco'terã quẽ'rã cũ weronojõ weesama. Na añurã weronojõ weesoosama. Na pũricã na wee'caronojõta bu'iri da'reno'rã, pecame'epu yapatidijarãsama.

Pablo Jesucristo besecũú'cu cũ pi'eti'que ni'i

¹⁶ Yu'u a'te duporo oja'caronojõ musãrẽ ojanemogũti. “Cũ basu añurõ ucũgũ, maatigu weemi”, niticã'ña. Musã tojo wãcũrã pũricã, “Cũ maatigu weronojõ ucũato”, niña. Tojo weegu cã'rõacã yu'u basu añurõ ucũgũsa'a. ¹⁷ Yu'u tojo ucũgũ, marĩ wiogu duti'caro mejẽta ucũgũ wee'e. Yu'u basu añurõ ucũme'rigũ, maatiri masũ weronojõ bũsu'u. ¹⁸ Pãjãrã no'o uaro na basu añurõ

ucūma. Na tojo weeyucā, yu'u quē'rā yu'u weesere añurō ucūgūti. ¹⁹ Mūsā masīyuruarā nitjārā, maatiri masā na weesere añurō nu'cā'a. ²⁰ Mūsā a'tiro wee'e. Āpērā mūsārē dutipecā, nu'cāsa'a. No'o mūsā yere miiwapacā, nu'cāsa'a. No'o tojo weetirā, mūsārē mejō nirā weecā, nu'cāsa'a. Tu'omasītirārē weronojō ī'acō'acā, nu'cāsa'a. No'o mūsārē diapoapu paacā quē'rārē, nu'cācā'sa'a. Tojo weese nipe'tisere nu'cāpe'ocā'sa'a. ²¹ Na mūsārē tojo wéérā, ña'abutiario weerā weeama. Ūsā pūrīcā mūsārē tenojōrē ne weemasītibosa'a.

Āpērā na weesere añurō ucūcā, yu'u quē'rā na weronojō ucūma'asirutugūti. Maatigu weronojō weema'a'a. ²² Na “Hebreo masā ni'i”, nisama. Yu'u quē'rā cūta ni'i. Na Israe curuacjārā nima. Yu'u quē'rā cūta ni'i. Na Abrahā pārāmerā nituriarā nima. Yu'u quē'rā cūta ni'i. ²³ Na “Cristore da'racoterā ni'i”, nima. Yu'u pūrīcā na nemorō cūrē da'racote'gu ni'i. Yu'u tojo nīgū, ucūma'agū weronojō busu'u, busugu pe'e. A'tiro ni'i. Yu'u na nemorō da'rayurunu'cāwū. Yu'ure na nemorō tārāwā. Na nemorō bu'iri da'leri wi'ipu pejetiri sōrōno'wū. Pejetiri Jesucristore ējōpeotirā yu'ure wējēsī'rīcā, wiose pu'to niwū. ²⁴ Ni'cāmocusetiri judío masā yu'ure wecu dari me'rā tārāwā. Tetirinucū treinta y nuevetiri tārāwā. ²⁵ I'tiati yucupagu me'rā yu'ure paawā. Ni'cāti ūtāperi me'rā yu'ure doquewā. I'tiati ūsā sijari cura yucusujo mirīdijawu. Ni'cāti mirīdijacaterore ni'cā ñami, ni'cā numu ti maajopure pa'sabo'reawu. ²⁶ Yu'u pejetiri sijawu. Mirītawioro sijawu. Wioro, yajari masā tiropu sijawu. Yu'u acawererā judío masā tiropu, judío masā nitirā tiropu wiose wa'tero sijawu. Tojo nicā macāpūre, masā marīrōpūre, dia pajiri maajopure wiose wa'tero sijawu. “Jesucristore ējōpeorā ni'i” nisoori masā

wa'teropu quē'rārē wiose wa'tero sijawu. ²⁷ Y'u'u da'ragu, pi'etiwu. Pejetiri cārītimujāwū. Ujaboawu. Acowuowu. Apeterore ba'atiyu'r'uomujāwū. Yusuabuawu. Apeterore su'ti moowū.

²⁸ Apeyema, a'tiro tu'oña'a. Umacorinucū y'u'u Jesucristore ējōpeose cururicjārā nipe'tiropu nirārē wācūque'ti'i. ²⁹ No'o tutuatigunojō nicā, y'u'u quē'rā cū tutuatisere tu'oña'tamu'u. Ni'cū Jesucristore ējōpeogure āpērā ña'arō weeduticā, cū ña'arō weecā, y'u'u bopoyasā'a. Cūrē ña'arō weecā weerá me'rā ua'a. ³⁰ Y'u'u pe'e “Āpērā yu'r'uoro ni'i” nirónojō o'ogu, y'u'ure wa'a'que me'rā tutuatigu ni'i nisere i'ogūti. ³¹ Ō'acū, marī wiogu Jesucristo pacu y'u'u ucūserē “Diacjūta ni'i”, nímāsīsamí. Cūrēta “Añugū nimi”, ninu'cūrōua'a. ³² Y'u'u Damascopu nicā, a'tiro wa'awu. Ti dí'ta wiogu waro Aretas wāmetigu cū docacjū a'tiro weecu niwī. Y'u'ure ñe'esí'rigū, ti macā sumuto na yéeca sārīrō wijaase soperipure surarare cūucu niwī. ³³ Y'u'u me'rācjārā pe'e y'u'ure a'tiro weewā. Pi'i me'rā ti sārīrō u'muarō nirī sopeacāpu o'oyu'r'uodijowā. Tojo weegu y'u'u narē ñe'eotiwu.

12

Pablo quē'ese weronojō i'a'que ni'i

¹ Marī basu añurō ucūcā, wapamarī'i. Tojo nimigū, ucūgūti. Marī wiogu quē'ese weronojō y'u'ure i'o'quere weregūti. ² Jesucristore ējōpeoca be'ro a'tiro wa'awu. Quē'ese weronojō Ō'acū y'u'ure cū tiropu miimujāwī. Tere y'u'u i'āca be'ro catorce cū'marī yu'r'u'u. Y'u'u upu me'rā o y'u'u ejeripō'rā dia'cū wa'agu, wa'apā. Masītisa'a. Ō'acū dia'cū masīsami. ³⁻⁴ A'tere masī'i. Ō'acū u'muse Paraíso wāmetiropu y'u'ure miiejawī. Upu me'rā o ejeripō'rā dia'cū miagū, miapī. Masītisa'a. Ō'acū ni'cūta tere

masĩsami. Yũ'u topu nĩgũ, masã masĩtisere tu'owu. Cũ were'que masãrẽ weredutise mejẽta niwũ. ⁵ A'tiro wa'agũnojõ pũricãrẽ “Ãpẽrã yu'rũoro nimi”, nirõũa'a. Yũ'u basu “A'tiro nigũnojõ ni'i”, nĩmasĩtisa'a. Yũ'u tu-tuatise dia'cũrẽ añurõ ucũgũti. ⁶ Tojo nimigũ, yũ'u basu añurõ ucũgũ, ucũma'agũ mejẽta weebosa'a. Diacjũta ucũ-bosa'a. A'tiro ni'i. Musã yũ'ũre ãjõpeobosa'a. Tojo weeri nĩgũ, “Yũ'u ãpẽrã yu'rũoro ni'i” nisere nisome. Yũ'u weetisepũreta, yũ'u weretisepũreta yu'rũoquejobosa'a.

⁷ Õ'acũ yũ'ũre i'oque añubutiase niwũ. Yũ'u tere wãcũgũ, yũ'u basu “Añuyũ'rũagu ni'i”, nitawio ni'i. Tojo weegu Õ'acũ yũ'ũre tojo wãcũrĩ nĩgũ, a'tiro weewĩ. Wãtĩ yũ'u upũre dutida'recã, tojo i'acã'cu niwĩ. Te duti yũ'ũre pota bu'bero weronojõ pũrĩ'i. ⁸ I'tiati yũ'u marĩ wioğure “Te pũrĩse pe'tiatio”, sãrĩmiwũ. ⁹ Cũ pe'e yũ'ũre a'tiro niwĩ: “Yũ'u mũ'ũrẽ ma'i'i. Tojo weero mũ'ũrẽ apeyenojõ du'sawe'e. Masã tutuatirã nicã, yũ'u tutuasere nemorõ i'ota basio'o”, niwĩ marĩ wioğũ. Tojo weegu yũ'u tutu-atigũ, e'cati'i. Tojo tutuatigũ, Cristo tutuase yũ'ũpũre niato nĩgũ tojo wee'e. ¹⁰ Yũ'ũre ña'arõ ucũsere, yũ'ũre apeyenojõ du'sasere e'cati'i. Tojo nicã ãjõpeose bu'iri ña'arõ weesere, mejẽcã wa'asere e'cati'i. A'tiro ni'i. Tutuatironojõ o'ogũ, nemorõ tutuagu wa'a'a.

Corintoçjãrã   ãjõpeori   curuacjãrãrẽ   Pablo
wãcũnũ'que ni'i

¹¹ Yũ'u, yũ'u basu añurõ ucũgũ, maatigũ weronojõ wee'e. Musã pe'eta yũ'ũre tojo ucũdutiã weronojõ wee'e. Musã yũ'ũre añurõ ucũcã, añu nibopã. Ãpẽrã mũsãrẽ nisoose me'rã ãjõpeocã weerã doca niwe'e. Na a'tiro nisama: “Õsã Jesucristo besecũ'cãrã nemorõ ni'i”,

nisama. Yũ'u mejõ nigũ nimigũ, tojo bususijãrã di-jaro niwe'le. ¹² Yũ'u musã tiropu pi'etinigũ, wãcũtutu-atjãgũ, peje Õ'acũ tutuaro me'rã wee'lowũ. Te me'rã diacjũta yũ'ure Jesucristo besecũ'quere i'owũ. ¹³ Musã Corintocjãrãrẽ ãpẽrã Jesucristore ãjõpeose cururicjãrã doca ãjõnu'cõtiwũ. A'te dia'cũrẽ weeticãti. Musãrẽ wapaseetiwũ. Musã tu'oña'cã, ¿yũ'u tojo weese ña'a niti? Ña'acãma, acobojoya.

¹⁴ Yũ'u musã tiropu wa'atjere apoyugũ wee'le. Ni'cãrõacã yũ'u wa'ase me'rã i'tiati wa'arosa'a. Musãrẽ "Weetamuña", ni caribosome. Musã cõosere ã'masome. A'te dia'cũrẽ ña'a. Musã Cristo duti'quere añurõ weecã ña'a. A'tiro ni'i. Pacusũmua na põ'rãrẽ na ñasere o'osama. Na põ'rã mejẽta na pacusũmuarẽ na ñasere o'osama. A'tiro wéerã, musã yũ'u põ'rã weronõjõ ni'i. Tojo weerã yũ'ure yũ'u ñasere o'owe'le. ¹⁵ Yũ'u cõose ejatuaro musãrẽ weetamugũti. Nipe'tiro yũ'u weepõtẽota basioro musãrẽ añurõ wa'ato nígũ tojo weetamugũti. A'tiro tu'oña'a. Yũ'u musãrẽ nemorõ ma'icã, musã pe'le yũ'ure ñajaro ma'ibosa'a.

¹⁶ ãpẽrã yũ'u caribotisere masĩmirã, a'tiro nisama: "Cũ me'rĩse me'rã musãrẽ ãjõpeocã weecu niwĩ", nisama. ¹⁷ ¿Yũ'u o'ó'cãrã musãrẽ nisoõ, musã yere ã'marĩ? Ne apeyenojõ ã'maticãrã niwã. ¹⁸ Yũ'u Titore musã tiropu wa'adutiwũ. Tojo nicã apĩ Jesucristore ãjõpeogu marĩ acaweregũre cã me'rã o'õwũ. ¿Topũre Tito nisoose me'rã musã yere ã'marĩ? Musã masĩsa'a. Tito yũ'u weronõjõ weemi. Musãrẽ bu'égũ, añuse dia'cũrẽ weesi'ricũ niwĩ. Ne wapaseeticũ niwĩ.

¹⁹ Apetero weerã musã ãsãrẽ "Añurõ wãcũdutiãrã weema", nisa'a. Tojo niwe'le. A'tiro pe'le ni'i. Ûsã Õ'acũ i'orõpũre Cristo dutiro me'rã ucũ'u. Yũ'u mairã yũ'u acawererã, musãrẽ Õ'acũrẽ nemorõ ãjõpeonemodutigũ

tojo wee'e. ²⁰ Yũ'u uisa'a. Apetero weerã yũ'u mʉsã tiropũ wa'acã, "Yũ'u ɱaronojõ mejẽta weerã weebosama", nisa'a. Mʉsã quẽ'rã yũ'ure mejãrõta nibosa'a. Ap-eye quẽ'rãrẽ yũ'u mʉsãrẽ "A'tiro weerã weebosama", nisa'a. "A'metu'tirã weebosama. Ɔorã weebosama. Uarã weebosama. Na ye dia'cũrẽ wãcũrã weebosama. ãpẽrãrẽ ucja, ña'arõ ucũrã weebosama. Tojo nicã 'Ûsã ãpẽrã yũ'rũoro añuyũ'rũnũ'cã'a', nirã weebosama. No'o ɱaro weema'acãrã weebosama", nisa'a. ²¹ Yũ'u uisa'a. Mʉsã tiropũ apaturi wa'acã, Õ'acũ yũ'u wioɱũ mʉsã ña'arõ wee'que bu'iri yũ'ure bopoyoro yũ'rũcã weebosami. Tojo nicã ña'arõ wee'cãrã acoboJose sẽrĩticã, pũrõ utibosa'a. Mʉsã ña'arõ weesere, ña'arõ wãcũsere, no'o mʉsã a'metãrãbajaque'atisere pũrõ ɱujawetibosa'a. Nipe'tise ña'ase ɱaripejase, mʉsã weewɱasenojõrẽ du'uticã, mejãrõta ɱujawetibosa'a.

13

*Pablo weret*ɱose, cũ we'erititɱose ni'i

¹ Ni'cãrõacã yũ'u mʉsã tiropũ wa'ase me'rã i'tiati wa'arosa'a. Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũre a'tiro ojano'wũ: "Pũarã o i'tiarã ñ'ãca be'ro marĩ ãpẽrã wee'quere ñ'a'cãrã weresãmasĩno'o." ² Todũporopũ mʉsã tiro nĩgũ, ña'arõ weerãrẽ "Bu'iri da'regũti", ni weretojawũ. Tojo nicã nipe'tirãrẽ werewũ. Ni'cãrõacã yoaropũ nimigũ, werenemogũti tja. Yũ'u apaturi mʉsã tiropũ wa'agũ, ña'arõ weerãrẽ pajaña'some majã. ³ Tojo weecã mʉsã masĩrãsa'a, Cristo yũ'ure wãcũse o'ose me'rã ucũ'u. Cristo mʉsãrẽ dutigũ tutuaticã weetimi. Mʉsãrẽ cũ tutuayũ'rũsere ñ'omi. ⁴ Diacjũta ni'i. Cũ curusapũ tutuatigũ weronojõ paabi'peno'cu niwĩ. Tojo nimigũ, ni'cãrõacãrẽ cũ pacũ tutuaro me'rã catimi. Ûsã quẽ'rã cũ nĩ'caronojõta tutuatirã

ni'i, nírã pe'e. Tojo nimirã, cū yarã niyurã, Õ'acū tutuaro me'rã ninu'cū'u. Tojo weerã mūsãrẽ weetamumasĩ'i.

⁵ Mūsã “¿Jesucristore ãjõpeorãta nimiti ũsã?” ni, mūsã basu beseya. ¿Ũsã ãjõpeose diacjũta nimitito? nírã, tojo wãcũña. ¿Ũsãpũre Jesucristo diacjũta nimiti? nírã, tu'oña'rẽ mūsã. Apetero weerã cūrẽ ãjõpeotirã, ãjõpeotisa'a mūsã. ⁶ Ũsã Jesucristore diacjũta ãjõpeo'o. Cū yarã ni'i. Mūsãrẽ tere masĩcã ũa'a. ⁷ Ũsã mūsãrẽ ña'arõ weeticã'to nírã Õ'acūrẽ sãrĩbosa'a. Cūrẽ sãrĩrã, ũsãrẽ ãjõpeodutirã mejẽta sãrĩbosa'a. Mūsã pe'ere queoro weedutirã sãrĩbosa'a. No'o ũsã queoro weemicãta, “Na queoro weetima” ũsãrẽ nicã, añucã'rõsa'a. ⁸ A'tiro ni'i. Õ'acū ye diacjũ cjaseta ni'i. Mūsã tere queoro weecã ĩ'arã, “A'tiro pe'e weeya”, nisome. Ũsã tereta ũasã'a. ⁹ Mūsã ũsãrẽ ĩ'arã, “Na tutuatirã, dutimasĩtirã nima”, ni'i. Mūsã pe'e tutuarã nicã, añu ni'i. Tere ĩ'arã, ũsã e'catirãsa'a. Mūsãrẽ Õ'acū nipe'tisere cū ũaronojõ weecã ũarã, sãrĩbosa'a. ¹⁰ Yũ'ũ mūsã tiropũ wa'ase dũporo a'ti pũrĩrẽ oja'a. Topũ wa'agũ, tutuaro me'rã mūsãrẽ tu'tisĩ'rĩtisa'a. Marĩ wiogũ yũ'ũ mūsãrẽ dutimasĩsere o'ocũ niwĩ. Tojo weegũ yũ'ũ mūsãrẽ tu'timasĩ'i. Tojo weesĩ'rĩtisa'a. Jesucristo mūsã ãjõpeosere dojorẽdutigũ mejẽta dutisere yũ'ũre o'owĩ. Mūsãrẽ nemorõ ãjõpeocã ũagũ, tojo weewĩ.

¹¹ Acawererã, tocã'rõta ojagũti. Añurõ niña. Yũ'ũ mūsãrẽ duti'quere queoro weeme'rĩcã'ña. A'merĩ wãcũ-tutuacã weeya. Ni'cãrõnojõ niseti, a'mequẽrõ marĩrõ niña. Õ'acū ejerisãjãcã weegũ, mūsãrẽ ma'igũ mūsã me'rã nigũsami. ¹² E'catise me'rã a'merĩ añudutiya. ¹³ Nipe'tirã Jesucristore ãjõpeorã marĩ acawererã mūsãrẽ añudutima.

¹⁴ Jesucristo marĩ wiogũ mūsã nipe'tirãrẽ añurõ weeato. Õ'acū mūsãrẽ ma'igũ mūsã me'rã niato. Tojo nicã Espĩritu Santu mūsã me'rã niato.

2 CORINTIOS 13:14

30

2 CORINTIOS 13:14

Tocã'rõta oja'a.
Pablo

Õ'âkã hi yeere uúkũri turi Tukano
New Testament in Tucano (BR:tuo:Tucano)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tucano

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tucano [tuo], Brazil

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tucano

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2018 from source files dated 4 May 2018

00ebd04f-7b0d-5a72-9407-eb53ae2bd086